

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 13/11/2025 16:56
Sayı: E-120.07.03-1736045

2025 AİLE YILI

Sayı : E-85112434-610-7538061

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 21.04.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1615003 sayılı yazınız.
b) 13.06.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1643991 sayılı yazınız.
c) 22.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669528 sayılı yazınız.
ç) 01.08.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1675051 sayılı yazınız.
d) 06.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1710225 sayılı yazınız.
e) 09.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1714399 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (12 Sayfa)

7/26826 sk 144

7/28907 sk 176

7/30754 sk 11

7/31529 sk 11

7/34165 sk 18

7/34492 sk 20

7/34495 sk 20

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN
TANRIKULU'NUN 7/34492 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİNE
BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımıza 2021-2025 yılları arasında 6.193 kaçak kazı olayı bildirilmiştir. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na muhalefet kapsamında yakalanan şahıs sayılarına ilişkin bilgiye ilgili Bakanlık verilerinden erişilebilmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca kültür varlığı kaçakçılığına yönelik olarak Emniyet ve Jandarma birimlerinden teknik destek sağlanarak yürütülen çalışmalar sonucunda, 2021 yılından itibaren 2025 yılı Eylül ayı sonuna kadar 1.015.657 kültür varlığı Bakanlığımıza bağlı müzelerde koruma altına alınmıştır.

2863 sayılı Kanun'un uygulanmasına Bakanlığımızca kararlilikla devam edilmekte olup Kanun'un 65 ve 74'üncü maddelerine muhalefetten suç duyurusunda bulunularak adli süreçler titizlikle takip edilmektedir.

Öte yandan, 2020 yılında yeni idari düzenlemeye gidilerek şube müdürlüğü seviyesinde görev yapan kaçakçılıkla mücadele birimi, daire başkanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Başta eğitim ve farkındalık çalışmaları gelmek üzere İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, Ticaret Bakanlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü ve Adalet Bakanlığı ile iş birliği halinde suç önleme ve bu suçla mücadele çalışmaları sürdürülmektedir.

Ayrıca, yurt içinde sağlanan kurumlar arası iş birliği, bugüne kadar 13 ülke ile imzalanmış bulunan kaçakçılıkla mücadele alanına özel ikili anlaşmalarla uluslararası seviyede de gerçekleştirilmektedir.

Kültür varlığı kaçakçılığının ilk aşamasını oluşturan kaçak kazıların önlenmesi bu mücadelenin en etkin basamağını oluşturmaktadır. Bu suçlarla mücadelede en çok, iç paydaşlarımız olan Jandarma ve Emniyet birimleriyle eşgüdüm ve iş birliği halinde hareket edilerek, ülke geneline yayılan çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığına, kültür varlığı bulmak amacıyla kaçak kazı yapıldığına ya da izinsiz define araştırıldığına ilişkin Bakanlığımıza iletilen çeşitli ihbar ve başvurular ivedilikle değerlendirmeye alınarak, kolluk birimlerine yönlendirilmekte, bu suretle olaylara erken müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, kaçak kazıların ve kültür varlıklarına yönelik tahribatların önlenmesi için kolluk birimleri tarafından gerek faillerin yakalanması gerekse kültür varlıklarının bulunduğu alan ve çevresinin düzenli devriye kontrolleriyle denetlenmesi ve güvenliğinin sağlanması şeklinde yürütülen çalışmalar caydırıcı olmakta ve bu tür girişimleri önemli ölçüde azaltabilmektedir.

Bakanlığımız tarafından da antik kentlerde kamera sistemleri kurulması ve gece-gündüz esaslı güvenlik görevlisi istihdam edilmesi yoluyla tedbir ve önlemler alınmaktadır. Ayrıca, yurt genelinde gerçekleşen kaçak kazı olaylarına ilişkin olarak Bakanlığımız birimleri tarafından bildirilen veriler doğrultusunda yapılan değerlendirmeler neticesinde, kaçak kazılar açısından riskli alanlar tespit edilmekte ve bu alanlarda güvenlik önlemlerinin artırılması ve ek önlemler alınması yoluna gidilmektedir.

Kültür varlıklarımızın ait olduğu topraklarda korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla yürütülen çalışmalar içerisinde eğitim-farkındalık faaliyetleri önemli bir yere sahiptir. Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığının 2020 yılında kurulmasıyla kültür varlıklarımızın ait olduğu topraklarda sürdürülebilir şekilde korunmasını sağlayacak gönüllü ve istekli toplumsal bilincin yaygın şekilde yerleştirilmesi ve bu bilincin kuşaklar arasında aktarımını sağlamayı hedefleyen kalıcı, etkili ve sürdürülebilir nitelikte projelerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir. “Kültür varlığı kavramı ve bu kavramın hayatımızdaki yeri nedir? Günümüzle ve gelecekle bağlantısı nelerdir? Kültür varlıkları korunmasaydı ne olurdu ve neden bir meta olarak görülmemeli? Bu alanda toplumda doğru bilinen yanlışlar nelerdir?” gibi soruların toplumun her kesiminde karşılık bulacak cevaplarını hazırlamak ve uygun içeriklerle hedef kitleyle buluşturmak, eğitim-farkındalık çalışmalarının ana eksenini oluşturmaktadır.

Çocuklar ve gençler için, onların ilgisini çekecek yaratıcı yöntemler kullanılmaktadır. “Kültür Koruyucuları” eğitim programı aracılığıyla müzelerde, okullarda ve festivallerde oyunlar, atölyeler ve görsel materyallerle bilinç kazandırılmaktadır. Bunun yanı sıra “Bir Arkeolog mu Dedi?” hikâye kitabı, “Karagöz-Kültürel Miras Yüzsüz Deli Hırsız” gölge oyunu ve “Artemis’in Yolculuğu” çizgi romanı gibi materyaller hazırlanarak, çocukların kültürel mirası eğlenceli yollarla öğrenmesi sağlanırken aynı zamanda kültür varlığı kaçakçılığına karşı farkındalık oluşturulmaktadır. Hedef kitlesi öncelikle çocuklar, eğitimciler ve kültürel miras alanında bilgi edinmek isteyenler için hazırlanan kulturkoruyucuları.ktb.gov.tr web sitesi sayesinde kültür varlıklarımızın neden korunması gerektiği ve korumak için neler yapılması gerektiği konusundaki bilgilere kolaylıkla ulaşılabilir.

Yetişkinlere yönelik çalışmalarda ise farklı iletişim araçları kullanılmaktadır. Kamu spotları ve radyo spotları televizyon ve dijital platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşırken; afişler, özellikle internet erişiminin sınırlı olduğu bölgelerde

bilgilendirme işlevi görmektedir. Hazırlanan materyallerin gerek içerik gerekse yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında, niteliğine göre ilgili Bakanlıklar, üniversiteler ve yerel yönetimlerle iş birlikleri geliştirilmektedir.

Kaçak kazıların yoğunlaştığı alanlarda yaşayan halkla "Köy Sohbetleri" adlı projeyle bir araya gelinmekte, bu ziyaretlerde kültür varlıklarının korunmasının önemi, kaçak kazıların kültür varlıklarına verdiği zararın boyutu anlatılırken bu suçun masum bir suç olmadığı mesajı verilmektedir.

Bunların yanı sıra halkta koruma ve sahiplenme bilincinin oluşması, muhtar, kolluk kuvveti gibi kamu görevi yürütenlerin kültür varlıklarının önemini kavrayarak bu mücadeleye katkılarının artırılması amacıyla eğitim programları düzenlenmektedir.

Can ve mal güvenliğini tehlikeye atacak durumlara sebebiyet veren, sit alanı/sit potansiyeli taşıyan alanları tahribata açık hale getiren ve aynı alanda defalarca tekrarlanabilen kaçak kazılara ilişkin gerekli önlemlerin alınması ve alanın eski haline getirilmesine yönelik yapılan iş ve işlemlere ilişkin maddi bedel çoğunlukla ilgili kurumların bütçesinden karşılanmaktadır.

5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda sit alanı ve sit potansiyeli taşıyan alanlar ve korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarında gerçekleşen kaçak kazı ve tahribatlara ilişkin olarak tanımlanan hükümler kapsamında iş ve işlemler gerçekleştirilmektedir.

Kaçak kazıların yoğun olduğu bölgelerde geniş alanların taranması ve kontrol edilmesi amacıyla "drone"lardan faydalanılmaktadır. Özellikle bu amaçla Manisa ilinde "Bintepeler" bölgesi için drone izleme merkezi kurulmuştur. Antik kentler ve sit alanları için de ayrıca 7/24 izleme imkânı veren kamera sistemleri kullanılmaktadır.